

Samenvatting

Btw-fraude, en zeker de georganiseerde, intracommunautaire btw-fraude, vervalst de eerlijke mededinging binnen de Europese Unie. Bovendien ontvangen de lidstaten door de fraude aanzienlijk minder belastingen. Het gaat hierbij jaarlijks om honderden miljoenen euro, alleen al aan intracommunautaire btw-fraude. Daarom is het van belang dat de fiscale administraties van de lidstaten van de strijd tegen de btw-fraude een prioriteit maken.

Het Belgische Rekenhof heeft samen met de Nederlandse Algemene Rekenkamer en het Duitse Bundesrechnungshof de aanpak van de intracommunautaire btw-fraude onderzocht. In dit onderzoek, dat gelijklopend werd uitgevoerd in Nederland, Duitsland en België, stond de vraag centraal of de belastingautoriteiten over voldoende middelen beschikken om deze fraude aan te pakken.

In een eerste deel werd nagegaan over welke maatregelen de administratie beschikt om te beletten dat malafide personen beginnende fraudesystemen opzetten (preventie).

Daarna werd onderzocht welke maatregelen voorhanden zijn om bestaande fraudecircuits te detecteren en te ontmantelen (detectie).

Ten slotte is nagegaan of en hoeveel van de vastgestelde overtredingen hebben geleid tot daadwerkelijke invordering van verschuldigde btw-bedragen, achterstellen en boeten (repressie).

Preventie is essentieel in de strijd tegen intracommunautaire btw-fraude. Dit houdt in dat voordat een btw-nummer wordt toegekend, een objectief en snel onderzoek wordt ingesteld en dat niet langer gebruikte btw-nummers worden geschrapt. Uit het onderzoek blijkt dat de administratie in staat is een behoorlijk voorafgaand onderzoek te voeren binnen een korte termijn voor ze een btw-nummer toekent. Anderzijds heeft ze minder vat op de infiltratie van bestaande ondernemingen door malafide personen.

Bovendien wordt te lang gewacht voor er wordt opgetreden als btw-nummers langdurig niet worden gebruikt, wat de mogelijkheid open laat voor malafide personen om aan de hand van een slapend maar bestaand en geldig btw-nummer een fraudecircuit op te zetten.

Ten slotte is vastgesteld dat de administratie niet steeds de mogelijkheid heeft om een btw-nummer van een btw-fraudeur te schrappen.

De registratie van vragen naar de geldigheid van btw-nummers leidt tot de uitwisseling van *early warning signals* via het "Eurocanet-netwerk" en vormt zo een nuttig preventiemiddel in de strijd tegen de fraude.

De geldigheid van btw-nummers kan worden gecontroleerd via het nationale CLO of via een Europese website. Beide systemen werken echter niet op dezelfde wijze. De Europese website focust uitsluitend op dienstverlening, terwijl het CLO bijkomende doelstellingen beoogt, zoals controle, bewijsvoering en aanzetten tot zorgvuldigheid.

Dat de informatieverstrekking door de Europese website verschilt van land tot land en van die welke wordt verstrekt door het nationale CLO is een probleem dat op Europees vlak moet worden aangekaart.

De mogelijkheden tot informatie-uitwisseling via SCAC-formulieren worden niet optimaal benut. Dit blijkt zowel uit het lage aantal uitwisselingen als uit het veelvuldig niet respecteren van de gestelde maximumtermijnen. Dit blijkt overigens geen exclusief Belgisch probleem te zijn.

De administratie heeft er terecht voor geopteerd de strijd tegen de carousel-fraude toe te vertrouwen aan aparte en hooggespecialiseerde diensten die in de ontwikkeling van detectiemethoden en de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie internationaal aanzien genieten. Voorbeelden hiervan zijn de door de BBI en OCS ontwikkelde dataminingmodellen en het Eurocanet-netwerk, dat snelle en gerichte informatie-uitwisseling toelaat tussen gespecialiseerde diensten. Eurocanet boet echter aan slagkracht in doordat, om uiteenlopende redenen, niet alle lidstaten het netwerk op gelijke wijze voeden of gebruiken.

Als de administratie georganiseerde fraude vaststelt, blijkt het echter zeer moeilijk achteraf via fiscale weg sommen te recupereren. De graad van effectieve inning van bedragen aan ontdoken btw, achterstallen en boeten is bij btw-carrousels ongemeen laag.

Strafrechtelijke vervolging van de fraude biedt meer mogelijkheden inzake recuperatie maar gebeurt uitsluitend op het niveau van de parketten. Behalve bij detachering van fiscale ambtenaren naar de parketten is de rol van de fiscus beperkt tot die van getuige.